

Oppsummering: Spørretimen med Nordlandsbenken

Dato: 14.06.22, kl: 16.00-16.45

Sted: Teams

01/01 Ønsker velkommen til politikerne og de oppmøtte på Teams

- Velkommen fra benkeleder Mona Nilsen (ap)
- Velkomst av NHO Nordland m/Daniel Bjarmann-Simonsen

02/01 Kort presentasjon av politikerne

Under denne økten ønsker vi at alle politikerne i de utvalgte gruppene kommer med svar først, vi vet tiden er knapp så det vil være spørsmål som kan bli tatt vekk under selve økten. Kategoriene er delt i tre og målet er å få dekket perspektiver viktig for bedriftene i Nordland. NHO Nordland moderer møte, og gir ordet til de som skal stille spørsmålene.

03/01 Rammevilkår

Åpent spørsmål

Tema: Distriktpolitikk Lofoten

Hvordan jobber dere for å sikre bolyst, bilyst og tilflyttingslyst i Lofoten?

Mone Fagerås (sv) // Transport- og kommunikasjonskomiteen

Opplyser at Vestvågøy og vågan er av kommunene med befolkningsvekst, et godt tegn, og henviser til Raine Nilsen som kan lære vekk hva de gjør for å lære opp andre. Varierte arbeidsplasser, jobba lenge med å innføre med turistskatt som kan styrke bedrift og lokalsamfunn i Lofoten, og sier denne regjeringen og Nordlandsbenken vil følge dette tett for å realisere det. Bredt spekter av arbeidsplasser som både er attraktive og tilfredsstillende et mangfold i regionen.

Siv Mossleth (Sp) //Energi- og miljøkomiteen

I Lofoten jobbes det veldig godt nå, og benken er opptatt av å følge dette opp videre. Sammenheng mellom lokalpolitikken, fylke og stortinget, og hun påpeker at fylkestinget har vært opptatt av regionveksttaler (ala byveksttaler). Og Lofoten har vært veldig flink til å utnytte denne muligheten med prosjektet De Grønne Øyene. Følge opp det man har klart å få inn i NTP, at det gjennomføres og distriktpolitikken er veldig positiv for Lofoten -Værøy, Røst og de øyene, med de gratis fergene. Besøksbidraget blir viktig, i samarbeid med Lofotrådet, og det jobbes med i departementene, men det tar tid før man finner modellen som fungerer først.

Geir Jørgensen (R) // Næringskomiteen

Opplyser at den viktigste jobben er allerede gjort, størst tilflytting av unge voksne i regionen som sagt over. Holde trykket oppe på oljeversenteret, opptatt av at når turismen utvikler seg videre at den er seriøs og varig slik at det støtter lokalsamfunnene på en god måte. Viktig at de ytterste øy-kommunene får på plass gode havner slik at de får videreutvikle sine næringer.

Karianne Bråthen (ap) // Reisepolitisk talsperson Nordland // Næringskomiteen

Henviser til det som er sagt, og legger til at generelt i Nordland jobbes det blant annet øke smoltproduksjonen og satse på de grønne skifte i Nordland inkl. Lofoten.

Finanskomiteen // Åpent spørsmål

Tema: Finansiering Næringsklynger

Bekymring for finansieringen til næringsklyngene – betongklyngen bl.a. som jeg er styreleder for. Kutt i tilskudd til IN gir at færre får støtte til sine Arena-program. Manglende langsiktighet er en trussel for innovasjonsarbeidet i klyngene – vi har f.-eks. bare finansiering ut 2022. Det er en fare for at FOU-støtte sentraliseres til de store eksportrettede satsningene (havvind etc.) og det vil være skadelig for mindre, tverrfaglige innovasjonsmiljø som det er flest av i NN.

Mona Nilsen (ap) // Benkeleder // Finanskomiteen

Henviser til Solbergregjeringen som la frem et statsbudsjett med store kutt i virkemidler og støtte til Innovasjon Norge med 150 mill., Støreregjeringen har fått den ned til 100mill, og de har overført flere midler til transport og infrastruktur som gagnar Nordland godt. De har ikke klart å hente inn alle midlene, men her burde bedriftene se mer til Innovasjon Norge.

Send gjerne inn slike problemstillinger, slik at vi får informasjon som vi kan ta videre til statsbudsjett.

Karianne Bråthen (ap) // Reisepolitisk talsperson Nordland // Næringskomiteen

Opplyser om at jobben til benken er å sikre at virkemidlene og støtteordningene er til gode for Nordland, og de kan hende at andre midler som kan brukes i Nordland, og få en stor forståelse for at det handler om hele landet og skal fordeles på en god måte.

Liv Bente Kristoffersen (Innovasjon Norge)

Store kutt i klyngeprogrammet kan være uheldig for næringslivet i Nordland, takk til innsender for at du løfter dette inn, og vi trenger å ha utlysninger slik at man får gitt støtte til klyngene.

Bård Ludvig Thorheim (h) // Energi- og miljøkomiteen

Dette er et tema som Thorheim gjerne tar et møte på tomannshånd for å gå mer inn i det. Algeklynger er det mye potensialet fra, og flere av klyngene blant annet Cod Cluster og industriklynga har gitt stort utbytte, ifølge Thorheim. Og han legger til at nordlandspolitikere må sørge for at vi får den støtten som trengs for å få til de store flotte prosjektene i regionen.

Utdanning- og forskningskomiteen // Finanskomiteen // Åpent spørsmål

Tema: Finansiering Forskning

Det har oppstått en usikkerhet i forskningsfinansieringen i år, og for 2023 og fremover. Dette vil påvirke instituttsektoren i særlig grad der 90 % av inntektene er basert på eksternt finansierte prosjekter. Nordlandsforskning har mesteparten av sine inntekter fra forskningsprogrammer i Forskningsrådet og i EU. Jeg regner med at utfordringene i Forskningsrådet ryddes opp i, og at usikkerheten i utlysninger og finansiering av pågående / søkte prosesser sikres. RES-EU midler (resultatbaserte midler som utbetales når vi har fått kontrakt med EU på prosjekter) gir enorm usikkerhet. Nordlandsforskning gikk inn i 2022 med 8 EU prosjekter og har lyktes svært godt i Horisont 2020 og nå også Horisont Europa. Vi tar alltid med case og aktører fra nord inn i disse internasjonale prosjektene.

RES-EU er helt nødvendig for å kunne dekke utgifter som ikke EU dekker med sin timepris. Hvis RES-EU ikke blir en rettighet for instituttene som får tildelt EU prosjekter, vil det ikke være mulig for oss å søke flere prosjekter. Prosjekter som er svært viktig for samfunnsutfordringer globalt / nasjonalt med regionalt perspektiv. Hvordan kan dere jobbe for å sikre RES-EU i statsbudsjetter?

Øystein Mathisen (ap) // Utdannings- og forskningskomiteen

Opplyser om at Kl 0900 (tirsdag, 14.06.22) kom det frem en enighet i regjeringen, med ekstra 50 millioner til forskning, ikke en løsning på hele utfordringen, men en start på hvordan vi skal løse dette i det nasjonale budsjetta, og dette er en del av det som vurderes i Revidert Nasjonalbudsjett. Stort oppryddingsarbeid som foregår med friske midler og omdisponering av eksisterende midler.

03/02 Arbeidskraft i Nord: Rekruttering og kompetanse

Åpent spørsmål**Tema: Utdanning og rekruttering**

Rekruttering til Bygg og Anleggs-bransjen Det er vanskelig å rekruttere til BA-bransjen, og spesielt for betongprodusentene er det ingen fagopplæring som passer. Betongfagarbeider er forskaling, armering og utstøyping = entreprenør. Viktig nok, men vi som produsenter (250 stk i Norge) trenger en annen kompetanse. Den må vi utdanne selv, gjennom betongforeningen. Problemet er å fremskaffe gode emner, og gjøre dette attraktivt for ungdommen. Spesielt guttene, som det passer spesielt godt til etter min mening. Og med et bekymringsfullt frafall blant gutter til «datarommet» så burde et nasjonalt løft for guttene inn mot BA/betong være et «kolombi-egg».

Dette er en oppfordring, bekymring, spørsmål, utfordring, samfunnsutfordring med rekruttering til flere bransjer.

Bård Ludvig Thorheim (h) // Energi- og miljøkomiteen

Han opplyser at han brenner for dette selv, og har truffet mange ungdommer som har lyst å jobbe og ha et praktisk fag, også går det seg ikke helt til. Alle kommentarer innspill tas imot med takk. Det er gjort en del prøveprosjekter i slike caser, og henviser til et vellykket prosjekt i Narvik der bedriftene, NAV og skolene tilrettela mer for hver enkelt ungdom slik at de kom seg gjennom et ønsket studieløp. Praksis i bedrift, kombinert med undervisning. Enighet i Nordlandsbenken om ungdomsskolereform for å se ungdommen tidligere enn vgs.

Øystein Mathisen (ap) // Utdannings- og forskningskomiteen

Opplyser at de vil se på ungdomsskolereformen, om modeller som fungerer som ikke blir like teorifylt og mer praksis rettet, gjerne rettet mot gutter. Har gitt en ekstra milliard til yrkesfagene for å styrke undervisning, kompetanse, utstyr o.l. Jobber med en mer fleksibel mulighet for fylkeskommunene, og jobber med hvordan dette skal utvikles og mer skreddersydde og åpne programmer, og tar imot innspill.

Siv Mossleth (SP) // Energi- og miljøkomiteen

Hun henviser til Reform 97 og opplyser at den har hatt en negativ effekt på praktiske elever i skolesystemet, og mange i utenforskap blant ungdommer i Nordland. Og de må jobbes med reform. Noe som betyr mye for Nordland. Mer yrkesfagutdanning i Nordland, og dette koster mer enn å ha elever mellom studiespesialisering generelt, kombinert med store avstander og flere skoler enn mange andre fylker.

Hun legger til at mange må flytte hjemmefra for å ta utdanning, og mange ungdommer får en annen økonomisk belastning for å gå på ønsket skole som følge av dette, som slår negativt ut på valg av utdanning. En annen negativ vinkel er at omdømme til yrkesfag har fått en "lavstatus", som skaper stigma i valg av utdanning som vi sammen må snu.

03/03 Samferdsel og infrastruktur

Transport- og kommunikasjonskomiteen // Åpent spørsmål

Tema: NTP Samferdsel

Hva har dere gjort for å følge opp deres respektive partiers flertallsmerknader i NTP-behandlingen angående videre planlegging av utbedring av E10 gjennom Lofoten samt ny flyplass for regionen?

Etterlyser også engasjement for utbygging av Ballstad havn.

Mona Fagerås (sv) // Transport- og kommunikasjonskomiteen

Først ut tar ordet for at Balstad havn har havnet utenfor, det er noe Nordlandsbenken må jobbe hardere med og de forventer å få den prioritert, og den spilles inn til andre tiltak utenom NTP-prioriteringen. Men opplyser at den vil komme på dagsorden, og de kommer til å trykke på for å få den høyere opp.

Geir Jørgensen (R) // Næringskomiteen

Oppgir at de også haster å få på plass med to ferger som begge går kontinuerlig, mellom E10 Melbu-Fiskebøl, og sier at Nordlandsbenken går gjerne inn i samarbeid for å få dette til.

Siv Mossleth (sp) // Energi- og miljøkomiteen

Sier at Balstad havn spilte Senterpartiet inn til NTP, men det ble dyttet ut dessverre. Fiskerihavnene og kysthavnene har kommet alt for dårlig ut i NTP, dette er noe vi må jobbe videre med, og hun følger opp ordførere i kommunene i Lofoten/Vesterålen. Store motorveier som er snakk om, og dette dekker E10, er positivt for Nordland, for å få ei god hovedpulsåre i hele Nordland.

Bård Ludvig Thorheim (h) // Energi- og miljøkomiteen

Sier at samferdsel er kjempeviktig for næringsutvikling av fylke, og fly og fergeavganger spesielt i turistsesongen, og de vil jobbes videre med å sette dette på dagsorden. Og sier at Nordlandsbenken vil følge opp NTP mot flyplass prosjekteringen, E10 og Sørfoldtunellene, og at de vil stå på for å realisere de store prosjektene. Dette er noe de kommer til å følge opp.

Karianne Bråthen (ap) // Reisepolitisk talsperson Nordland // Næringskomiteen

Henviser til treghet i prosjekter, fordi man må oppruste seg igjen for å få til prosjektene. Og enig at havnene skal prioriteres

03/04 Oppfølginger

Oppfordring til NHO Nordland om å invitere Nordlandsbenken til høsten til et fysisk møte, for eksempel i Bodø, slik at vi får samlet bedriftene og politikerne sammen. Gjerne med litt mer tid enn 45 minutter for å skape en god og nær dialog med næringslivet.

Ønsker å oppfordre Nordlandsbenken til å sende inn korte kommentarer på de ubesvarte spørsmålene slik at det er mulig å få en status eller oppdatering på arbeidet tilknyttet.

Arbeids- og sosialkomiteen // Åpent spørsmål

Tema: Utenlandsk arbeidskraft

Hva kan vi i fellesskap gjøre for å takle det enorme gapet mellom behov for arbeidskraft og tilgang på arbeidere. Dette er nå et nasjonalt problem, der den store industrisatsinga i nord vil

antageligvis merke det hardest. Vi må muligens jobbe med straks ordninger for "fast track" av arbeidere utenfor EØS, skatteinsentiver og andre gode løsninger. Vi håper vi kan jobbe kreativt i fellesskap om dette, og gjøre det til en god felles Nordnorsk satsing.

Ikke besvart pga. Tid.

Næringskomiteen // Arbeids- og sosialkomiteen // Åpent spørsmål

Tema: Innleie og kompetanse

Mange av de største næringene våre er helt avhengig av innleie i høysesonger: havbruk, industri, reiseliv og service. Kombinert med at det ikke alltid er mulig å få ansatt nok kompetent arbeidskraft i disse periodene, og da blir bemanningsselskaper eller innleie løsningen, spesielt i det arbeidsmarkedet vi ser nå. Om det strammes til for mye vil det skape utfordringer i mange næringer i Nordland, tar man entreprenørene som eksempel kan dette bety at mange store prosjekter (fx skolebygg, næringsveier, havner osv.) ikke vil være realistisk å få gjennomført til de fristene som er satt når man ikke får tak i folk. Hva er fremtidsutsiktene i forhold til denne problemstillingen?

Ikke besvart pga. Tid.

Energi- og miljøkomiteen // Åpent spørsmål

Tema: Energi og vindkraft

Betydningen av mer energi i Nordland for å sikre fortsatt konkurransefortrinn for grønn jobb- og verdiskaping i fremtiden. Vindkraft på land, (ikke) kraftkabler sørover, ta del i havvindsatsing nå og bygge opp en sterk leverandørindustri i nord som kan levere til Norge og utlandet, samt utbygging også utenfor Nordland. Hvordan ser bildet ut nå?

Ikke besvart pga. Tid.

Åpent spørsmål

Tema: Økte priser samferdselsprosjekter

Med de økende prisene vi nå ser i markedet, hvordan legges det til rette for at planlagte samferdselsprosjekter og anbud blir gjennomført uten at det skal gå utover leveranse/gjennomføring og leverandører som ikke har råd til å gjennomføre med gamle anbud?

Nå skjer det mye på kysten – prosjekter og store tiltaket som gir økt godsvolum, her må vi sørge for en finansiering av hoved blodårene og godsveiene. Her vet vi at Troms har de en offensiv samferdselsstrategi som nå er oppe til høring, mtp økonomi.

Ikke besvart pga. Tid.

Transport- og kommunikasjonskomiteen // åpent spørsmål

Tema: FOT-ruter

En dårlig spiral; et dårlig flytilbud gir nedgang i passasjergrunnlag, og ved neste anbud tar man utgangspunkt i dette passasjergrunnlaget som ikke har vært optimalt pga tilbudet. Hvordan sikrer man kapasitet på kortbanenettet, mobilitet er en gode som skaper bolyst, nærings- og samfunnsutvikling. Hva er ambisjonene for kortbanenettet, nå som det skal ut på anbud?

Ikke besvart pga. Tid.

Transport- og kommunikasjonskomiteen // åpent spørsmål

Tema: FOT-ruter

Kortbanenettet i Nordland med Bodø som HUB har et fantastisk potensial for å gå først i utviklingen av lavutslipps/nullutslippsløsninger, med tanke på det geografiske avstandene, antall flyplasser og de nye grønne prosjektene. Hva kan næringslivet og nordlandbenken gjøre i lag for å posisjonere Nordland for denne utviklingen?

Ikke besvart pga. Tid.

04/01 Avslutning